

168
165
An cuique facultati sua sedes?

ACTIONVM omnium causa, & opifex anima, per vniuersum corpus diffusa, tribus maximè se prodit facultatibus. Quæ & si omnes conspirant in communem hominis vitam, mutuâque occidunt syntimoria: nihilo tamen minus ut organis, & operibus: sic sedibus distinguuntur. Earum etenim prima, naturalis, animatis omnibus communis, sita est in iecore, ortu, & usu primo, nec non minus ad vitam quam cor, & cerebrum necessario. A quo per venas facultatis sanguificæ, non coëctricis expertes, cum sanguine quatuor humores complexo, ab eodemque calore, cum cæteris humoribus in hepate genito, & spiritu in partes non consimiles solum (quarum ortus à solo semine non est) sed in singulas ad vim nutricem, iisdem insitam, in sanis nunquam otiosam, suscitandam promanaret.

Rocreandi sibi similis, facultatem natura perpetuitatis auida, perfectis animantibus, cum sexus discrimine ab initio contulit: quæ primos ab uno Iecore, sede concupiscentiæ, trahens igniculos, semen utrique commune prolificum, nec ab elementis existens, ex prolecto sanguine in solis testibus ad vitam non necessariis, elaborando conficit, fœtumque ex eodem in uterum coniecto, non sine menstruo sanguine, cuius tamen suppressio spem prolis non adimit, producit: qui non similitudinem modò parentum, sed etiam morbos cum moribus referat.

Altrice, quæ sola in fœtu subsistit, vitalis distinguitur, quæ etiam in peste, cui assuescere licet, primò afficitur. Hæc in corde post hepar genito, viscerum omnium calidissimo, omnisque abscessus & solutionis impatiens, sedem habet: à quo per arterias etiam sanguinem continentes, simulque micantes, cum spiritu & calore ab elementis orto, in totum corpus influit: quod sic ad agendum impellit, suscitato calore, qui in humido partium delitescit, ut eius appulsu, si pars quæpiam defraudetur, non secus quam vitali virtute collabente, cætera corruunt, syderetur.

Eruidus cordis calor, sola morte extinguendus, ut alimentis fouetur, sic duplici præsidio temperatur, pulsu & respiratione: quæ non motu, & usu, sed organis & facultate differunt. Pulsus naturalis, perpetuus cordi & arteriis proprius. Respiratio tota, animalis, voluntaria, nec sine musculorum ope perficitur. Motus utrobique duplex, gemina quiete distinctus. Hoc quidem, attracto aëre natium calorem refrigerat, eodemque celerius, quam sanguinis vapore, fouet: illo deustam fuliginem expellit. Utroque denique motu calidum innatum retinet.

Cerebro postremum genito, duris undique ossibus, & firmis menyngibus, tanquam summa mentis arce circum-uallato, omnis animalis facultas cum proficiatur, perperam persuasum non est: illud licet temperamento frigidum humidum, & sensus expers, omnis motus, & sensus esse originem. Utriusque enim sentiendi & mouendi vis, quarum alteram altera manente extingui plerumque contingit, per nervos elaboratiore spiritu, velut æthereo ab eo demissa, omnibus partibus communicatur. Sed motus actio quadam. Sensus externus fit patiente sensorio. Sensus verò principis substantiam, non ventriculos cerebri occupantis, una vis non est, quæ rerum simulachra, & sensuum externorum vestigia, discernit, interno scit, iudicat, & recondit.

Ergo cuique facultati sua sedes.

Ponebat Georgius Cornutus Lugdunensis, 1581.

DOMINI DOCTORES DISPUTAVRI.

M. Egidius Heron.

M. Joannes Beauchesne.

M. Joannes Riollant.

M. Ioannes Haultin.

M. Sulpicius Rigault.

M. Joannes le Pêcheur.

M. Marcus Myron, primus Medicus Regius.

M. Simon Seguin.

M. Ioannes Stellatus.

